

AT LEAST 110 PEOPLE CRIMINALISED IN THE EU FOR HELPING MIGRANTS IN 2025

At least 110 people faced judicial proceedings in the EU as a form of criminalisation for helping migrants, between January and December 2025. People were criminalised for trying to rescue people in distress at sea or in border areas, for participating in civil disobedience actions, providing legal aid or information, or offering food, water and/or shelter to migrants.

Silvia Carta, Advocacy Officer at PICUM and author of the study, said: “It’s quite a dystopic reality that in today’s Europe, one can face trial and fines and even prison simply for helping others in need. But let’s not forget that the criminalisation of solidarity is the logical extension of policies that punish migration and migrants in the first place.”

The figures stem from media monitoring and research conducted by the Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants (PICUM) and its partners Groupe d’information et de soutien des immigré·es (Gisti), Greek Council for Refugees (GCR), Hungarian Helsinki Committee (HHC), Oxfam Italia and Ocalenie Foundation throughout 2025, in the framework of EU-funded [project WING](#). This is most likely an undercount, as statistical and official data is often lacking, and many cases go unreported because people fear retaliation, especially migrants themselves. In addition, some cases reported by the media might not have been detected by our monitoring system.

Nonetheless, this data confirms a concerning, ongoing trend observed in previous reports. At least [142 people](#) were criminalised in the EU in 2024. At least [117 people](#) in 2023, at least [102](#) in 2022, and at least [89](#) between January 2021 and March 2022.

Our monitoring found that most people who faced judicial proceeding were in Greece (50), Poland (20), Italy (19), and France (14). Other cases were found in Latvia, Malta, Slovenia, and Cyprus.

Among them, 41 people were criminalised for rescuing or helping migrants in distress at sea. 17 were criminalised for participating in protests and other forms of civil disobedience. 12 were criminalised for helping people cross a border, 10 for providing legal aid and information, and 8 for offering food, water and clothing. Other actions criminalised include monitoring violations or providing shelter to migrants.

In over 60% of the cases, people were charged with facilitation of entry, stay or transit or migrant smuggling (depending on how the crime is defined in the national legislation). Other charges used to criminalise people include belonging to or forming a criminal organisation, forgery and use of false documents, fraud, and acts of terrorism. The breadth and severity of these charges remain strikingly disproportionate to the actions criminalised.

The average length of the proceedings recorded by our monitoring is over three years. In 2025, court proceedings were concluded for 41 of the 110 individuals criminalised. Almost all (38) were acquitted or had their charges dropped. Three people were convicted and given a suspended sentence. Even if a case may end in an acquittal, trials still have heavy consequences on people’s finances, personal life, and psychological wellbeing.

In addition to the cases of judicial criminalisation, the report also found that at least 11 civil society organisations have been subject to administrative fines and sanctions. Most of these were search and rescue organisations operating in the Mediterranean. Moreover, in 2025, we registered at least 33 cases of non-judicial harassment, such as intimidation and smear campaigns that targeted both individuals and civil society actors.

Notable cases:

- **France:**
 - **Seven Basque activists** were brought to trial because they helped 36 migrants cross from Spain to France in 2024, during the local "Korrika" race. The judge eventually [acquitted](#) them in January 2026.
 - The president of local support group Germà was taken into police custody in Perpignan in October 2025, and her house was searched in connection to her work supporting unaccompanied children. She was interrogated for five hours without a break before being released with no charges. (source: anonymous testimony collected by GISTI)
- **Greece:**
 - **Tommy Olsen**, founder of pushback watchdog Aegean Boat Report, was [arrested](#) in Norway in March 2026 following a European Arrest Warrant issued by Greece in 2025, where he's sought for helping people to safety and documenting pushbacks by the Greek coast guard.
 - **24 humanitarian search and rescue workers and volunteers** endured seven years of legal proceedings and faced up to 20 years in prison for helping people land safely on the island of Lesbos. They were eventually [acquitted](#) in January 2026.
 - Dutch journalist **Ingeborg Beugel** was prosecuted for hosting an asylum seeker while he was appealing a negative asylum decision. She was convicted at first instance and [acquitted](#) on appeal in November 2025 after a four-year court case.
- **Italy:** Six crew members of the humanitarian organisation [Mediterranea](#) are currently facing serious criminal charges following a rescue operation carried out in September 2020. This is the first time that staff from a search and rescue organisation are not only investigated, but formally indicted.
- **Poland:** The **Hajnowka 5**, five activists who helped people stranded at the Belarusian border, were charged with migrant smuggling. They were eventually acquitted in September 2025, and the prosecutor decided not to appeal the [acquittal](#) in March 2026.

The new EU Facilitation Directive

Criminalisation trends are likely to worsen due to a proposal to revise the current EU legislation on migrant smuggling ([EU Facilitation Directive](#)). The proposal from the European Commission, currently [under negotiation](#) in the European Parliament, leaves the door open to the criminalisation of humanitarian assistance and could expand the grounds for criminalising migrants.

Silvia Carta said, "The proposed Facilitation Directive risks leading to more people being arrested or brought to trial for helping people in need, and to migrants themselves being accused of smuggling. Human dignity and human rights are core values of the European Union. As the negotiations advance, the European Parliament must uphold these values and codify into law that no one should face prosecution simply because they crossed a border or helped people in need."

NOTES TO THE EDITORS:

- The report is available [here](#). It includes the full list of monitored cases, detail on the most significant cases and more information on counter-smuggling legislation. The report also documents 13 cases of administrative sanctions against NGOs, activists and other actors, as well as 33 cases of non-judicial harassment against NGOs and individuals.

- This report focuses on the criminalisation of solidarity and does not document the criminalisation of migrants themselves, which falls outside its scope. However, the two phenomena should not be understood as separate issues. The criminalisation of solidarity with migrants exists on a continuum with the criminalisation of migration itself, both being rooted in restrictive migration policies that make border crossing unsafe and create a hostile environment against those considered to have entered or to reside in an irregular manner.
- The [WING project](#) ('EmpoWerLING Actors in Civic Space Protection') is a transnational initiative responding to the growing criminalisation of solidarity and the shrinking of civic spaces across Europe. Project partners include: Greek Council for Refugees (GCR, Greece), Groupe d'information et de soutien des immigré·es (Gisti, France), Hungarian Helsinki Committee (HHC, Hungary), Fondazione ISMU - Iniziative E Studi sulla Multietnicità (Project coordinator, Italy), Ocalenie Foundation (Poland), Oxfam Italia (Italy). Their support was instrumental in strengthening the monitoring of criminalisation and other cases.
- The draft [EU Facilitation Directive](#) is a set of measures announced by the European Commission in November 2023, which aim at countering migrant smuggling. The measures focus on criminalising and punishing so-called smugglers (often, migrants themselves) without tackling the root causes of smuggling (i.e. the lack of safe regular routes for people to come to Europe). The new proposal, largely [validated](#) by the EU Council in December 2024, fails to introduce a clear and binding exception from criminalisation for humanitarian assistance by NGOs, family members or migrants themselves. PICUM's position on the proposal can be found [here](#).

QUOTES

Alkistis Agrafioti Chatzianni, Advocacy Officer and Lawyer at Greek Council for Refugees (Greece):

“Smear campaigns, targeting, police harassment, arbitrary legislation and prosecutions against human rights defenders and civil society actors in solidarity with migrants create a landscape of criminalization designed to intimidate, exhaust, and silence. By turning lawful civic action or professional activity into high-risk endeavors, these tactics suppress dissent, erode democratic safeguards, and, with oversight weakening, allow unlawful practices against migrants—particularly at borders—to persist. In the end, when fear prevents people from acting in solidarity with those in need, we are witnessing not only a crisis of the rule of law, but a deeper process of dehumanization within European society.”

Giulia Capitani, Migration Policy Advisor at Oxfam Italy:

“The criminalisation of actors working in solidarity with migrants is an alarming sign of an authoritarian shift within national and European institutions and legal frameworks. . We are also increasingly concerned about the spread of informal criminalisation practices, which are harder to detect and report—such as hate speech, harassment and verbal abuse targeting those working behind the scenes, in reception centres or information desks, as well as individuals simply expressing solidarity with migrants. These trends are affecting a growing number of people and are creating a dangerous chilling effect, discouraging individuals and civil society organisations from engaging in civic action.”

Guia Gilardoni, Senior Researcher at ISMU Foundation (Italy):

“Through this approach, extraordinary measures that suspend fundamental rights gradually become normalized, revealing a shift in which human rights are no longer treated as

universal but as privileges for only part of the population. Undocumented migrants are framed as 'illegal' despite having committed no crime, and those who assist them are criminalized for acts of solidarity that conflict with securitarian logic. Punishing humanitarian assistance thus preserves a permanent state of exception in which international law can be routinely suspended—an evolution that contributes to the worrying erosion of civic space across Europe.”

Anna Sibley, Research Officer at Gisti (France):

“General legal provisions unrelated to immigration law are being invoked to criminalise protests against immigration policies and their inhumane consequences. Thus, charges of contempt, verbal abuse, defamation, or violence against a public official are being used to defend the government and the police against criticism of their practices. Furthermore, outside any legal framework, activists or volunteers are subjected to daily harassment by the authorities, who follow them home or issue fines for the slightest reason.”

Marianna Wartecka, board member of Fundacja Ocalenie (Poland):

“Helping someone in need seems to be a non-negotiable matter, unless it involves helping a migrant. In that case, it becomes a controversial issue, and those offering assistance are regarded as a potential threat. Unjust accusations, smear campaigns, inspections and legal proceedings against those who help create an atmosphere of mistrust and suspicion. Instead of a robust and honest debate on migration, we are getting short-term measures designed to boost approval ratings. Instead of a genuine migration policy, we are seeing more trials and walls, which only serve to intensify disinformation and radicalisation.”

MEDIA CONTACTS

- For information about the report and the Facilitation Directive: Gianluca Cesaro, PICUM, gianluca.cesaro@picum.org
- French context: Anna Sibley, Gisti, sibley@gisti.org
- Greek context: Konstantinos Vlachopoulos, Greek Council for Refugees k.vlachopoulos@gcr.gr
- Italian context: David Mattesini, Oxfam Italy, david.mattesini@oxfam.it and Maria Teresa Alvino, Oxfam Italy mariateresa.alvino@oxfam.it; Tamara Ferrari, Fondazione ISMU ufficio.stampa@ismu.org
- Polish context: Karolina Szymańska, Fundacja Ocalenie, media@ocalenie.org.pl

ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΘΗΚΕ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 110 ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΤΟ 2025

Τουλάχιστον 110 άτομα βρέθηκαν αντιμέτωπα με δικαστικές διαδικασίες στην ΕΕ ως μορφή ποινικοποίησης για τη βοήθεια που παρείχαν σε μετανάστες, μεταξύ Ιανουαρίου και Δεκεμβρίου 2025. Η δράση των ατόμων αυτών ποινικοποιήθηκε επειδή προσπάθησαν να διασώσουν ανθρώπους που βρίσκονταν σε κίνδυνο στη θάλασσα ή σε παραμεθόριες περιοχές στα σύνορα, επειδή συμμετείχαν σε δράσεις πολιτικής ανυπακοής, παρείχαν νομική βοήθεια ή πληροφορίες, ή προσέφεραν τροφή, νερό και/ή καταφύγιο σε μετανάστες.

Η Silvia Carta, Υπεύθυνη Συνηγορίας στο PICUM και συγγραφέας της μελέτης, δήλωσε: «Είναι μια αρκετά δυστοπική πραγματικότητα το γεγονός ότι στη σημερινή Ευρώπη, μπορεί κανείς να βρεθεί αντιμέτωπος με δίκη, πρόστιμα και ακόμη και φυλάκιση απλά και μόνο επειδή βοήθησε άλλους που είχαν ανάγκη. Αλλά ας μην ξεχνάμε ότι η ποινικοποίηση της αλληλεγγύης είναι η λογική επέκταση πολιτικών που τιμωρούν την μετανάστευση και τους μετανάστες εξ αρχής.»

Τα στοιχεία προέρχονται από την παρακολούθηση των μέσων ενημέρωσης και την έρευνα που διεξήγαγε το PICUM σε συνεργασία με την Groupe d'information et de soutien des immigré-es (Gisti), το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (GCR), την Ουγγρική Επιτροπή του Ελσίνκι (HHC), την Oxfam Italia και το Ίδρυμα Ocalenie καθ' όλη τη διάρκεια του 2025, στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ [προγράμματος WING](#). Οι αριθμοί που προέκυψαν είναι πιθανότατα υποεκτιμημένοι, καθώς συχνά δεν υπάρχουν στατιστικά και επίσημα στοιχεία, ενώ πολλές περιπτώσεις δεν αναφέρονται λόγω του φόβου για αντίποινα - ειδικά από τους ίδιους τους μετανάστες. Επιπλέον, ορισμένες περιπτώσεις που καλύφθηκαν από τα μέσα ενημέρωσης ενδέχεται να μην έχουν εντοπιστεί από την έρευνά μας.

Παρ' όλα αυτά, τα δεδομένα αυτά επιβεβαιώνουν μια ανησυχητική, συνεχιζόμενη τάση που παρατηρήθηκε σε προηγούμενες εκθέσεις. Τουλάχιστον [142 άτομα](#) διώχθηκαν ποινικά στην ΕΕ το 2024. Τουλάχιστον [117 άτομα](#) το 2023, τουλάχιστον [102](#) το 2022 και τουλάχιστον [89](#) μεταξύ Ιανουαρίου 2021 και Μαρτίου 2022.

Η έρευνά μας διαπίστωσε ότι τα περισσότερα άτομα που αντιμετώπισαν δικαστικές διαδικασίες βρίσκονταν στην Ελλάδα (50), την Πολωνία (20), την Ιταλία (19) και τη Γαλλία (14). Άλλες περιπτώσεις εντοπίστηκαν στη Λετονία, τη Μάλτα, τη Σλοβενία και την Κύπρο.

Μεταξύ αυτών, 41 άτομα διώχθηκαν ποινικά για τη διάσωση ή τη βοήθεια μεταναστών που βρίσκονταν σε κίνδυνο στη θάλασσα. 17 διώχθηκαν ποινικά για τη συμμετοχή τους σε διαδηλώσεις και άλλες μορφές πολιτικής ανυπακοής. 12 διώχθηκαν ποινικά για τη βοήθεια που παρείχαν σε άτομα για να διασχίσουν τα σύνορα, 10 για την παροχή νομικής συνδρομής και πληροφοριών και 8 για την προσφορά τροφής, νερού και ρουχισμού. Άλλες πράξεις που ποινικοποιήθηκαν περιλαμβάνουν την παρακολούθηση παραβιάσεων ή την παροχή καταφυγίου σε μετανάστες.

Σε πάνω από το 60% των περιπτώσεων, τα άτομα κατηγορήθηκαν για διευκόλυνση της εισόδου, της διαμονής ή της διέλευσης ή για διακίνηση μεταναστών (ανάλογα με τον τρόπο που ορίζεται το αδίκημα στην εθνική νομοθεσία). Άλλες κατηγορίες που χρησιμοποιήθηκαν για την ποινικοποίηση ατόμων περιλαμβάνουν τη συμμετοχή σε ή τη σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, την πλαστογραφία και τη χρήση πλαστών εγγράφων, την απάτη και πράξεις τρομοκρατίας. Το εύρος και η σοβαρότητα αυτών των κατηγοριών παραμένουν εντυπωσιακά δυσανάλογα σε σχέση με τις ποινικοποιημένες πράξεις.

Η μέση διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών που καταγράφηκε από την παρακολούθησή μας είναι πάνω από τρία χρόνια. Το 2025, ολοκληρώθηκαν δικαστικές διαδικασίες για 41 από τα 110 άτομα που ποινικοποιήθηκαν. Σχεδόν όλα (38) αθώωθηκαν ή οι κατηγορίες σε βάρος τους αποσύρθηκαν. Τρία άτομα καταδικάστηκαν και τους επιβλήθηκε αναστολή ποινής. Ακόμη και αν μια υπόθεση καταλήξει σε αθώωση, οι δίκες εξακολουθούν να έχουν σοβαρές συνέπειες στην οικονομική κατάσταση, την προσωπική ζωή και την ψυχολογική ευημερία των ατόμων.

Εκτός από τις περιπτώσεις δικαστικής ποινικοποίησης, η έκθεση διαπίστωσε επίσης ότι τουλάχιστον 11 οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών έχουν υποστεί διοικητικά πρόστιμα και κυρώσεις. Οι περισσότερες από αυτές ήταν οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην έρευνα και διάσωση στη Μεσόγειο. Επιπλέον, το 2025, καταγράψαμε τουλάχιστον 33

περιπτώσεις εξωδικαστικής παρενόχλησης, όπως εκφοβισμός και εκστρατείες δυσφήμισης που στόχευαν τόσο άτομα όσο και φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

Αξιοσημείωτες περιπτώσεις:

· Γαλλία:

ο **Επτά ακτιβιστές από τη Χώρα των Βάσκων** παραπέμφθηκαν σε δίκη επειδή βοήθησαν 36 μετανάστες να περάσουν από την Ισπανία στη Γαλλία το 2024, κατά τη διάρκεια του τοπικού αγώνα «Korrika». Τελικά, ο δικαστής [τους αθώωσε](#) τον Ιανουάριο του 2026.

ο Η πρόεδρος της τοπικής ομάδας υποστήριξης Germà τέθηκε υπό αστυνομική κράτηση στο Περπινιάν τον Οκτώβριο του 2025, και το σπίτι της ερευνήθηκε σε σχέση με το έργο της για την υποστήριξη ασυνόδευτων παιδιών. Ανακρίθηκε για πέντε ώρες χωρίς διακοπή πριν αφεθεί ελεύθερη χωρίς κατηγορίες. (πηγή: ανώνυμη μαρτυρία που συλλέχθηκε από το GISTI)

· Ελλάδα:

ο Ο **Tommy Olsen**, ιδρυτής της οργάνωσης παρακολούθησης των επαναπροωθήσεων (pushbacks) Aegean Boat Report, [συνελήφθη](#) στη Νορβηγία τον Μάρτιο του 2026 κατόπιν ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε από την Ελλάδα το 2025, όπου καταζητείται για τη βοήθεια που παρείχε σε ανθρώπους ώστε να φτάσουν σε ασφαλές μέρος και για την καταγραφή των επαναπροωθήσεων από το ελληνικό λιμενικό.

ο **24 εργαζόμενοι και εθελοντές σε ανθρωπιστικές επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης** υπέμειναν επτά χρόνια δικαστικών διαδικασιών και αντιμετώπισαν ποινές φυλάκισης έως και 20 ετών για τη βοήθεια που παρείχαν σε ανθρώπους να φτάσουν με ασφάλεια στο νησί της Λέσβου. Τελικά [αθωώθηκαν](#) τον Ιανουάριο του 2026.

ο Η ολλανδή δημοσιογράφος **Ingeborg Beugel** διώχθηκε ποινικά επειδή φιλοξένησε έναν αιτούντα άσυλο ενώ αυτός είχε ασκήσει έφεση κατά αρνητικής απόφασης για το άσυλο. Καταδικάστηκε σε πρώτο βαθμό και [αθωώθηκε](#) σε δεύτερο βαθμό τον Νοέμβριο του 2025 μετά από μια δικαστική υπόθεση τεσσάρων ετών.

· **Ιταλία:** Έξι μέλη του πληρώματος της ανθρωπιστικής οργάνωσης [Mediterranea](#) αντιμετωπίζουν επί του παρόντος σοβαρές ποινικές κατηγορίες μετά από μια επιχείρηση διάσωσης που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020. Είναι η πρώτη φορά που μέλη του προσωπικού μιας οργάνωσης έρευνας και διάσωσης όχι μόνο ερευνώνται, αλλά και κατηγορούνται επίσημα.

· **Πολωνία:** Οι **Hajnowka 5**, πέντε ακτιβιστές που βοήθησαν άτομα που είχαν εγκλωβιστεί στα σύνορα της Λευκορωσίας, κατηγορήθηκαν για διακίνηση μεταναστών. Τελικά αθωώθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2025, και ο εισαγγελέας αποφάσισε να μην ασκήσει έφεση κατά της [αθωωτικής απόφασης](#) τον Μάρτιο του 2026.

Η νέα Οδηγία της ΕΕ για τη Διευκόλυνση (EU Facilitation Directive) Οι τάσεις ποινικοποίησης ενδέχεται να επιδεινωθούν λόγω της πρότασης αναθεώρησης της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τη διακίνηση μεταναστών ([Οδηγία της ΕΕ για τη διευκόλυνση](#)). Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία βρίσκεται επί του παρόντος [υπό διαπραγμάτευση](#) στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο ποινικοποίησης της ανθρωπιστικής βοήθειας και θα μπορούσε να διευρύνει τους λόγους για την ποινικοποίηση των ίδιων των μεταναστών.

Η Silvia Carta δήλωσε: «Η προτεινόμενη Οδηγία για τη Διευκόλυνση ενέχει τον κίνδυνο να οδηγήσει σε περισσότερες συλλήψεις ή παραπομπές σε δίκη ατόμων που βοηθούν ανθρώπους σε ανάγκη, καθώς και στο να κατηγορούνται οι ίδιοι οι μετανάστες για διακίνηση. Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καθώς οι διαπραγματεύσεις προχωρούν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οφείλει να διασφαλίσει αυτές τις αξίες και να κατοχυρώσει νομοθετικά ότι κανείς δεν πρέπει να διώκεται ποινικά απλώς και μόνο επειδή διέσχισε ένα σύνορο ή βοήθησε ανθρώπους σε ανάγκη».

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ:

- Η έκθεση είναι διαθέσιμη εδώ. Περιλαμβάνει τον πλήρη κατάλογο των υποθέσεων που παρακολούθηθηκαν, λεπτομέρειες για τις σημαντικότερες από αυτές, καθώς και περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη νομοθεσία κατά της διακίνησης μεταναστών. Η έκθεση καταγράφει επίσης 13 περιπτώσεις διοικητικών κυρώσεων κατά ΜΚΟ, ακτιβιστών και άλλων φορέων, καθώς και 33 περιπτώσεις εξωδικαστικής παρενόχλησης σε βάρος ΜΚΟ και ατόμων.
- Η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται στην ποινικοποίηση της αλληλεγγύης και δεν καταγράφει την ποινικοποίηση των ίδιων των μεταναστών, η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της. Ωστόσο, τα δύο φαινόμενα δεν πρέπει να θεωρούνται ως ξεχωριστά ζητήματα. Η ποινικοποίηση της αλληλεγγύης προς τους μετανάστες αποτελεί συνέχεια της ποινικοποίησης της ίδιας της μετανάστευσης, καθώς και οι δύο έχουν τις ρίζες τους σε περιοριστικές μεταναστευτικές πολιτικές που καθιστούν τη διέλευση των συνόρων επικίνδυνη και δημιουργούν ένα εχθρικό περιβάλλον έναντι όσων θεωρείται ότι έχουν εισέλθει ή διαμένουν παράνομα.
- Το [πρόγραμμα WING](#) («EmpoWerING Actors in Civic Space Protection») είναι μια διακρατική πρωτοβουλία που ανταποκρίνεται στην αυξανόμενη ποινικοποίηση της αλληλεγγύης και στη συρρίκνωση των χώρων πολιτικής δράσης σε όλη την Ευρώπη. Στους εταίρους του έργου περιλαμβάνονται: το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ, Ελλάδα), η Groupe d'information et de soutien des immigré·es (Gisti, Γαλλία), η Ουγγρική Επιτροπή Ελσίνκι (ΗHC, Ουγγαρία), η Fondazione ISMU - Iniziative E Studi sulla Multiethnicità (συντονιστής του έργου, Ιταλία), το Ίδρυμα Ocalenie (Πολωνία) και η Oxfam Italia (Ιταλία). Η υποστήριξή τους ήταν καθοριστική για την ενίσχυση της παρακολούθησης της ποινικοποίησης και την καταγραφή υποθέσεων.
- Το σχέδιο [Οδηγίας της ΕΕ για τη διευκόλυνση](#) είναι ένα σύνολο μέτρων που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2023, τα οποία στοχεύουν στην καταπολέμηση της διακίνησης μεταναστών. Τα μέτρα εστιάζουν στην ποινικοποίηση και τιμωρία των λεγόμενων διακινητών (συχνά, των ίδιων των μεταναστών) χωρίς να αντιμετωπίζουν τις βαθιές αιτίες της διακίνησης (δηλ. την έλλειψη ασφαλών νόμιμων διαδρομών για την άφιξη των ανθρώπων στην Ευρώπη). Η νέα πρόταση, η οποία [έχει σε μεγάλο βαθμό εγκριθεί](#) από το Συμβούλιο της ΕΕ τον Δεκέμβριο του 2024, δεν εισάγει μια σαφή και δεσμευτική εξαίρεση από την ποινικοποίηση για την ανθρωπιστική βοήθεια που παρέχεται από ΜΚΟ, μέλη της οικογένειας ή τους ίδιους τους μετανάστες. Η θέση του PICUM σχετικά με την πρόταση είναι διαθέσιμη [εδώ](#). **ΔΗΛΩΣΕΙΣ**

Άλκηστis Αγραφιώτη Χατζηγιάννη, Υπεύθυνη Συνηγορίας και Δικηγόρος στο Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (Ελλάδα):

«Εκστρατείες δυσφήμισης, στοχοποίηση, αστυνομική παρενόχληση, αυθαίρετη νομοθεσία και διώξεις εναντίον υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών που δρουν σε αλληλεγγύη με τους μετανάστες δημιουργούν ένα τοπίο ποινικοποίησης, σχεδιασμένο να εκφοβίζει, να εξαντλεί και να φιμώνει. Μετατρέποντας τη νόμιμη πολιτική/κοινωνική δράση ή και την επαγγελματική δραστηριότητα σε εγχειρήματα

υψηλού κινδύνου, αυτές οι πρακτικές καταστέλλουν τη διαφωνία, διαβρώνουν τις δημοκρατικές εγγυήσεις και, καθώς η εποπτεία αποδυναμώνεται, επιτρέπουν την επιβίωση παράνομων πρακτικών κατά των μεταναστών — ιδίως στα σύνορα. Στο τέλος, όταν ο φόβος εμποδίζει τους ανθρώπους να ενεργούν με αλληλεγγύη προς όσους έχουν ανάγκη, δεν γινόμαστε μάρτυρες μόνο μιας κρίσης του κράτους δικαίου, αλλά και μιας βαθύτερης διαδικασίας απανθρωποποίησης μέσα στην ευρωπαϊκή κοινωνία».

Giulia Capitani, Σύμβουλος Μεταναστευτικής Πολιτικής στην Oxfam Ιταλίας: «Η ποινικοποίηση των φορέων που δρουν σε αλληλεγγύη με τους μετανάστες αποτελεί ανησυχητικό σημάδι μιας αυταρχικής στροφής εντός των εθνικών και ευρωπαϊκών θεσμών και νομικών πλαισίων. Είμαστε επίσης όλο και πιο ανήσυχοι για την εξάπλωση άτυπων πρακτικών ποινικοποίησης, οι οποίες είναι πιο δύσκολο να εντοπιστούν και να καταγγελθούν — όπως η ρητορική μίσους, η παρενόχληση και η λεκτική κακοποίηση που στοχεύουν όσους εργάζονται πίσω από τα παρασκήνια, σε κέντρα υποδοχής ή σημεία ενημέρωσης, καθώς και άτομα που απλώς εκφράζουν αλληλεγγύη προς τους μετανάστες. Αυτές οι τάσεις επηρεάζουν ολόενα και περισσότερους ανθρώπους και δημιουργούν ένα επικίνδυνο αποτρεπτικό αποτέλεσμα (*chilling effect*), αποθαρρύνοντας άτομα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών από το να συμμετέχουν σε πολιτικές/κοινωνικές δράσεις.»

Guia Gilardoni, Ανώτερη Ερευνήτρια στο Ίδρυμα ISMU (Ιταλία):

«Μέσω αυτής της προσέγγισης, τα έκτακτα μέτρα που αναστέλλουν τα θεμελιώδη δικαιώματα σταδιακά κανονικοποιούνται, αποκαλύπτοντας μια στροφή στην οποία τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν αντιμετωπίζονται πλέον ως καθολικά, αλλά ως προνόμια μόνο για ένα μέρος του πληθυσμού. Οι μετανάστες χωρίς χαρτιά χαρακτηρίζονται ως «παράνομοι» παρά το γεγονός ότι δεν έχουν διαπράξει κανένα έγκλημα, ενώ όσοι τους βοηθούν ποινικοποιούνται για πράξεις αλληλεγγύης που έρχονται σε σύγκρουση με την λογική της ασφάλειας. Η τιμωρία της ανθρωπιστικής βοήθειας διατηρεί έτσι μια μόνιμη κατάσταση έκτακτης ανάγκης, στην οποία το διεθνές δίκαιο μπορεί να αναστέλλεται συστηματικά — μια εξέλιξη που συμβάλλει στην ανησυχητική διάβρωση του χώρου της κοινωνίας των πολιτών σε όλη την Ευρώπη.»

Άννα Σίμπλι, Ερευνήτρια στο Gisti (Γαλλία):

«Γενικές νομικές διατάξεις που δεν σχετίζονται με τη μεταναστευτική νομοθεσία χρησιμοποιούνται για την ποινικοποίηση διαδηλώσεων κατά των μεταναστευτικών πολιτικών και των απάνθρωπων συνεπειών τους. Έτσι, κατηγορίες όπως προσβολή της δημόσιας αρχής, λεκτική κακοποίηση, δυσφήμιση ή βία κατά δημόσιου λειτουργού χρησιμοποιούνται για την προστασία της κυβέρνησης και της αστυνομίας από την κριτική στις πρακτικές τους. Επιπλέον, εκτός κάθε νομικού πλαισίου, ακτιβιστές ή εθελοντές υφίστανται καθημερινή παρενόχληση από τις αρχές, οι οποίες τους παρακολουθούν μέχρι το σπίτι τους ή επιβάλλουν πρόστιμα με την παραμικρή αφορμή.»

Μαριάννα Βαρτέσκα, μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Fundacja Ocalenie (Πολωνία):

«Το να βοηθάς κάποιον που έχει ανάγκη φαίνεται να είναι κάτι μη διαπραγματεύσιμο — εκτός αν πρόκειται για βοήθεια σε μετανάστη. Σε αυτή την περίπτωση, γίνεται ένα αμφιλεγόμενο ζήτημα και όσοι προσφέρουν βοήθεια αντιμετωπίζονται ως δυνητική απειλή. Άδικες κατηγορίες, εκστρατείες δυσφήμισης, επιθεωρήσεις και νομικές διαδικασίες κατά όσων βοηθούν δημιουργούν ένα κλίμα δυσπιστίας και καχυποψίας. Αντί για έναν ουσιαστικό και ειλικρινή διάλογο για τη μετανάστευση, βλέπουμε βραχυπρόθεσμα μέτρα που στοχεύουν στην ενίσχυση των ποσοστών δημοτικότητας. Αντί για μια πραγματική μεταναστευτική πολιτική, βλέπουμε περισσότερες δίκες και τείχη, τα οποία χρησιμεύουν μόνο στην εντατικοποίηση της παραπληροφόρησης και την ριζοσπαστικοποίησης.»

ΕΠΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

- Για πληροφορίες σχετικά με την έκθεση και την Οδηγία της ΕΕ για τη Διευκόλυνση: Gianluca Cesaro, PICUM, gianluca.cesaro@picum.org
- Γαλλικό πλαίσιο: Anna Sibley, Gisti, sibley@gisti.org
- Ελληνικό πλαίσιο: Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, k.vlachopoulos@gcr.gr
- Ιταλικό πλαίσιο: David Mattesini, Oxfam Ιταλία, david.mattesini@oxfam.it και Maria Teresa Alvino, Oxfam Ιταλία mariateresa.alvino@oxfam.it; Tamara Ferrari, Fondazione ISMU ufficio.stampa@ismu.org
- Πολωνικό πλαίσιο: Karolina Szymańska, Fundacja Ocalenie, media@ocalenie.org.pl